

Berlingske

Tirsdag | 16.06.2020 | 39 kr.

Henrik Poulsen vil »genopfinde« sig selv og går af som topchef i Ørsted

BUSINESS
SIDE 4

NYHEDER | **LEDER**
SIDE 4 | SIDE 2

Borgerlige profiler er på krigsstien – sommerpakke splitter blå partier

BUSINESS
SIDE 8

Økonomer: Uro om eksporten overskygger milliardindsprøjtning til privatøkonomien

Ansatte i Banedanmark spiste og drak på leverandørernes regning

Stribevis af offentligt ansatte medarbejdere i Banedanmark har haft så nært et forhold til private virksomheder, at ansatte blandt andet har været inviteret til julefest med hotelovernatning og fri bar. Regningen tog firmaer, som samlet har vundet opgaver for millioner af kroner hos statens jernbanestyrelse. Ifølge eksperter minder det om korrupcion, og Banedanmarks økonomidirektør kalder den adfærd »helt uacceptabel for en offentlig styrelse«.

BUSINESS
SIDE 6

**MIDT I DEN
VOLDSOMME
URO KOM DER ET
GLIMT AF HÅB**

NYHEDER
SIDE 10

Ekspertes: Banedanmarks ansatte på kanten af korruption efter »smørelse«

Af **Chris Kjær Jessen** chje@berlingske.dk,
Eva Jung evju@berlingske.dk,
Henrik Jensen hejs@berlingske.dk
og **Lars Nørgaard Pedersen** larp@berlingske.dk

Sponsor til juleafslutning, morgenmad og julefrokost med fri bar og overnatning på hotel. Offentligt ansatte Banedanmarks medarbejdere har gennem årene plejet tæt omgang med private virksomheder, som samlet har vundet opgaver for millioner hos statens jernbanestyrelse. Der kan være tale om korruption, vurderer eksperter. Banedanmark kalder det samlede billede for »helt uacceptabelt«, mens en direktør erkender, at forholdene kan »ligne smørelse«.

Der var lagt op til en festlig aften i Bella Center København.

Fri bar, klassisk dansk julemenu og underholdning med kendte danske kunstnere som Rasmus Seebach og skuespillere fra DR2-showet »Krysters Kartel«.

En jernbane-entreprenør havde også inviteret samarbejdspartnere til showet - herunder offentligt ansatte medarbejdere i Banedanmark, som driver og udvikler de danske jernbaneskiner. Jernbane-entreprenøren var en af Banedanmarks leverandører og kan dermed have haft økonomisk interesse i tætte relationer til Banedanmark.

Af en e-mailkorrespondance, som Berlingske er i besiddelse af, fremgår det, at 18 Banedanmark-ansatte var inviteret til festshowet »uden påhæng!« og med mulighed for hotelovernatning. Festlighederne fandt sted 30. november 2012.

I en offentlig omtale af arrangementet kan man se, at det kostede 1.095 kroner pr. kuvert eksklusiv moms at deltage i juleshowet. De virksomheder, som deltog i julefrokosten, kunne købe hotelovernatning til deres gæster inklusiv morgenmad på det firestjernede designhotel Bella Sky Comwell i Ørestaden for 595 kroner inklusiv moms for et enkeltværelse og 745 kroner inklusiv moms for et dobbeltværelse.

Men Banedanmark-medarbejderne behøvede ikke at tage pungen op ad lommen. De var inviteret af direktøren, og det er et problem, vurderer flere eksperter, som Berlingske har talt med.

»Jeg får det indtryk, at entreprenøren har

prøvet at smøre Banedanmark-ansatte. Det kan være bestikkelse, og det må man ikke,« siger Birgit Feldtmann, der udtaler sig på baggrund af dokumenterne i sagen, som Berlingske har forelagt hende.

Hun er juraprofessor ved Aalborg Universitet og fagansvarlig for universitetets undervisning i strafferet.

Eksemplet er langt fra enestående. Berlingske har været i kontakt med en lang række nuværende og tidligere Banedanmark-medarbejdere og medarbejdere i Banedanmarks leverandørvirksomheder. De fortæller, at det i årevis var kutyme, at leverandører af og til betalte for sociale arrangementer i Banedanmark og ofte inviterede Banedanmark-folkene med til private virksomheders egne julefrokoster. Flere e-mail, som Berlingske har fået adgang til via aktindsigt eller på anden vis, bakker op om udsagnene. Eksempelvis er Berlingske i besiddelse af en e-mailkorrespondance, hvor en entreprenør og en medarbejder i Banedanmark aftalte, at entreprenøren skulle være sponsor for en juleafslutning for nogle ansatte i Banedanmark. Forholdene kan rent juridisk være forældede i dag.

For nylig måtte Banedanmark politianmelde en entreprenør for mulig bestikkelse i form af et kontanttilskud på 7.500 kroner til en julefrokost i 2012. Der er formentlig tale om en anden sag.

Gaver er udelukket

Berlingske har forelagt flere af eksemplerne for Sten Bønsing, professor i forvaltningsret ved Aalborg Universitet. Han forklarer, at offentligt ansatte som udgangspunkt slet ikke

må modtage gaver fra private leverandører, som de samarbejder med. Han er derfor overbevist om, at eksemplerne kan være et brud med gaverreglerne for offentligt ansatte og straffelovens regler om korruption.

»Ud fra en samlet vurdering af de sager, så er de umiddelbart af så grov karakter, at de vil være strafbare efter reglerne om bestikkelse i straffeloven. Det skyldes ikke mindst, at gaverne ser ud til at være tæt knyttet op på kontraktforhandlinger og afgørelser om indkøb af ydelser,« siger Sten Bønsing.

Berlingske har gennem flere år gransket Banedanmark for mulige ulovligheder og mulig embedsmisbrug. Senest er det blevet afdækket, at en byggeleder i Banedanmark havde et tæt forhold til flere entreprenører og hjalp en af virksomhederne med i detaljer at udarbejde tilbud på byggeopgaver.

Byggelederen tog på restaurant med entreprenørerne og blev inviteret til fest. Af korrespondancen var det tydeligt, at hun havde et tæt forhold til særligt en af entreprenørerne. De anvendte udtryk som »pus«, »skat« og »prinsesse« om hinanden. »Jeg mangler dit morgenknus« og »alt for dig søde«, skrev de eksempelvis.

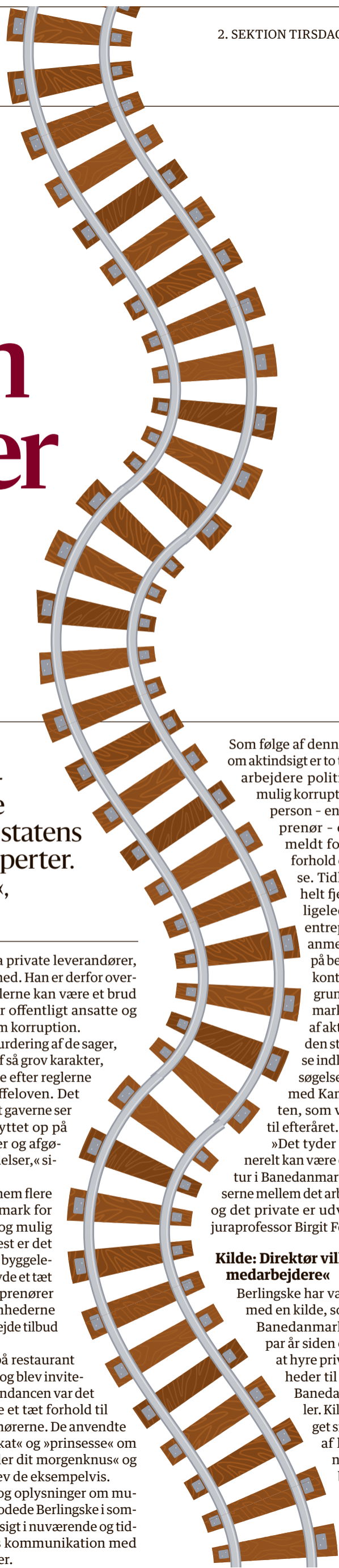
På baggrund af tip og oplysninger om mulige ulovligheder anmodede Berlingske i sommeren 2018 om aktindsigt i nuværende og tidligere medarbejders kommunikation med eksterne virksomheder.

Som følge af denne anmodning om aktindsigt er to tidligere medarbejdere politianmeldt for mulig korruption. En tredje person - en privat entreprenør - er blevet anmeldt for fire mulige forhold om bestikkelse. Tidligere blev en helt fjerde person - ligeledes en privat entreprenør - også anmeldt for forsøg på bestikkelse med kontanter. På baggrund af Banedanmarks behandling af aktindsigten har den statslige styrelse indledt en undersøgelse i samarbejde med Kammeradvokaten, som ventes færdig til efteråret.

»Det tyder på, at der generelt kan være en usund kultur i Banedanmark, hvor grænserne mellem det arbejdsmæssige og det private er udvisket,« siger juraprofessor Birgit Feldtmann.

Kilde: Direktør ville »smøre medarbejdere«

Berlingske har været i kontakt med en kilde, som var ansat i Banedanmark indtil for et par år siden og var med til at hyre private virksomheder til at arbejde på Banedanmarks arealer. Kilden har betinget sig anonymitet af hensyn til sit nuværende arbejde. Han var med til festen i Bella Center inviteret af direktøren

og bekræfter, at det foregik, som beskrevet med musik, fri bar og med deltagelse af andre Banedanmark-ansatte. Han benyttede sig dog ikke selv af muligheden for at overnatte på Bella Sky Comwell.

»Det var ikke helt ualmindeligt, at vi deltog i den slags. På et senere tidspunkt forklarede ledelsen, at der skulle være et fagligt indhold, før vi måtte deltage i fester og arrangementer finansieret af Banedanmarks leverandører. Derefter var jeg til en anden julefrokost med et firma, hvor direktøren holdt oplæg om året, der gik, inden julefrokosten gik i gang,« forklarer vedkommende.

Hvorfor tror du, at direktøren inviterede jer med i Bella Center?

»Han ville vel gerne sige tak til sine samarbejdspartnere for året, der gik. Måske handlede det også om, at han gerne ville være på god fod med os, fordi vi var med til at beslutte, hvem der skulle være leverandører for Banedanmark. Men han krævede aldrig noget til gengæld for julefrokosten,« forklarer den tidligere Banedanmark-medarbejder.

Berlingske har desuden været i kontakt med to andre daværende Banedanmark-medarbejdere, som hævder, at de afslog invitationen. En af dem siger:

»Det er forkert at deltage i den slags som offentligt ansat, og derfor var jeg ikke med. Men jeg havde flere kolleger, som deltog. Det var åbenlyst, at direktøren betalte julefrokosten for at smøre medarbejdere i Banedanmark.«

Direktøren i entreprenørselskabet oplyser via sin advokat, Christian Kirk Zøllner fra Kirk Advokater, der blandt andet er specialiseret i strafferet, at han ikke ønsker at kommentere sagen.

Banedanmarks økonomidirektør, Anne Hougaard, oplyser i et skriftligt svar, at de eksempler, som Berlingske har fundet frem til, umiddelbart tegner »et billede af en adfærd, der er helt uacceptabel for en offentlig styrelse.«

Hun forklarer desuden, at det vil indgå i Kammeradvokatens undersøgelse, hvorvidt Banedanmarks tidligere ledelse på et tidspunkt krævede, at der var et fagligt indhold koblet op på julefrokosterne, før medarbejderne måtte deltage. Hun understreger dog, at Banedanmarks nuværende ledelse ikke mener, at det er i orden, at medarbejderne deltager i eksterne julefrokoster i virksomheder, blot fordi direktøren har holdt et oplæg om året, der gik, inden julefrokosten går i gang.

»Det er uacceptabelt. Offentligt ansatte må som altovervejende udgangspunkt ikke modtage gaver eller andre økonomiske fordele. Heller ikke Banedanmarks ansatte. Det følger af lovgivningen. Vores nuværende interne regler præciserer dette, så det er klart for vores ansatte, hvad der gælder,« skriver Banedanmarks økonomidirektør, Anne Hougaard.

»Morgenmad til 32 mand«?

Berlingske har været i kontakt med en stribe nuværende og tidligere medarbejdere hos Banedanmark og den statslige jernbaneforvalters leverandører, som beretter om en indspist kultur, hvor alle kender hinanden.

Fælles for mange af kilderne er, at de ikke ønsker at stå frem med navn af frygt for at blive frosset ude i en branche, hvor man kun kan arbejde i enten Banedanmark eller for de virksomheder, som lever af ordrer fra Banedanmark. Via aktindsigt og på anden vis har Berlingske dog fået mulighed for at dokumentere flere sager. Eksempelvis har Berlingske fået adgang til en korrespondance mellem en direktør i en mindre entreprenørvirksomhed og en såkaldt teamleder i Banedanmark.

Ud af korrespondancen mellem teamlederen og direktøren kan man se, at virksomheden i perioden 2013 til 2015 fakturerede for over en million kroner eksklusiv moms.

Men den offentligt ansatte teamleder og

»Set i bagklogskabens klare lys kan det godt ligne smørelse, men vi gjorde det altså ikke for at få opgaver i Banedanmark.«

hans kolleger fik tilsyneladende også noget ud af samarbejdet.

2. december 2013 skrev teamlederen til direktøren: »Vi holder en hygge dag d. 20 kunne du tænke dig at give morgenmad til 32 mand den morgen?«

I netop denne periode sendte direktøren fakturaer til teamlederen for lidt over 300.000 kroner eksklusiv moms i en tre ugers periode.

Året efter, 10. december 2014, sendte direktøren en e-mail til teamlederen i Banedanmark: »Skal du bruge sponsor til juleafslutning..?« spurgte han.

»Jo, det vil være dejligt, sodavand måske, eller hvad du nu kan finde på,« svarede den offentligt ansatte teamleder efterfulgt af et smiley-ikon. De to aftalte at tale sammen over telefon.

Det fremgår ikke direkte, at der er en sammenhæng mellem arbejde for Banedanmark og sponsoratet for julefrokosten, men i korrespondancen laver direktøren sjov med, at der er en sammenhæng.

Et halvt års tid senere i perioden 17.-22. juni 2015 skrev teamlederen og direktøren til hinanden om en opgave vedrørende profilbeskæring på strækningen Hellerup-Klampenborg. Entreprenøren fremsendte først tilbud til en værdi af 46.620 kroner eksklusiv moms. Teamlederen svarede tilbage, at prisen måtte være cirka 20.000 kroner for høj.

Direktøren svarede igen: »Jeg havde nu egentlig regnet med, at der skulle være lidt til julefrokosten også. :-) Nej spøg til side. Vi var kommet til at regne den med 3 mand. Beklager.«

Herefter fremsendte han et nyt tilbud med prisen 31.080 kroner eksklusiv moms og fik opgaven.

Professor i strafferet ved Aalborg Universitet, Birgit Feldtmann, mener, at eksemplerne om julefrokost-sponsoratet og morgenmad kan være et brud med lovgivningen på området.

»Det er et klart udgangspunkt, at offentlig ansatte ikke må modtage nogen former for gaver, der relaterer sig til deres arbejde. Derfor må en leverandør ikke tilbyde at betale for juleafslutning eller køre forbi med morgenmad. Der er meget, der tyder på, at de gråzoner er blevet overtrådt her,« siger hun.

Direktør: Det kan godt ligne smørelse

Berlingske har været i kontakt med direktøren, som betalte morgenmad og juleafslutning. Han bekræfter, at han betalte for de sociale arrangementer, men si-

ger samtidig, at det er så lang tid siden, at han ikke husker beløbene. Efterfølgende har han dog fremsendt kvittering fra en Guldbager for køb af morgenbrød for 715 kroner. Dokumentation for julefrokost-sponsoratet kan han ikke finde.

»Det var under alle omstændigheder småpenge, og ledelsen i Banedanmark var fuldt ud klar over, at det foregik, så jeg kunne ikke se problemet. Det er ikke kutyme i dag, fordi Banedanmark har strammet op, men dengang var det noget, alle entreprenører gjorde. Jeg mener ikke, at det havde et omfang, hvor jeg kan straffes for det.«

Er du ikke enig i, at det i det mindste kan ligne en form for smørelse eller mild korruption?

»Set i bagklogskabens klare lys kan det godt ligne smørelse, men vi gjorde det altså ikke for at få opgaver i Banedanmark. Det var noget, vi gjorde for at opretholde et godt forhold til de Banedanmark-medarbejdere, vi samarbejdede med,« siger direktøren.

Den tidligere Banedanmark-teamleder kalder det over for Berlingske at »flueknepe« at interesse sig for bidragene til morgenmad og juleafslutning. Ifølge ham var der tale om rundstykker, syltetøj og smør til 30 mand og så tre rammer sodavand til juleafslutningen. Han vurderer, at det må være under en bagatelgrænse. Han afviser at entreprenøren skulle have fået lettere adgang til opgaver hos Banedanmark på grund af bidragene til de sociale arrangementer.

Opgaver blev altid udbudt til mindst to entreprenører, medmindre der forelå en rammeaftale, forklarer den tidligere teamleder. Han afviser desuden, at han er en af de politianmeldte i sagen. Banedanmarks økonomidirektør, Anne Hougaard, kalder i et skriftligt svar eksemplerne for »helt uacceptabel for en offentlig styrelse.«

»Eksemplerne indgår i Kammeradvokatens undersøgelse. Den er ikke færdig, og det er derfor ikke muligt at konkludere endeligt på det samlede billede eller resultatet af undersøgelsen eller de yderligere skridt, der vil blive taget, før Kammeradvokatens undersøgelse er afsluttet forventeligt til efteråret,« skriver hun.

Anne Hougaard forklarer desuden, at Banedanmark siden 2016 har arbejdet med at sikre god forvaltningsskik.

»Der er tilført flere ressourcer til udbud og controlling samt strammet op på de interne procedurer og rapporteringssystemer, skærpet de interne krav

til kontraktindgåelser og til løbende at få udbudt flere indkøb,« skriver hun.

Ingen kommentarer

Banedanmark oprettede desuden i 2018 en whistleblowerordning, og medarbejdere skal derudover gennemgå obligatoriske kurser i god forvaltningsskik såvel som i regler for modtagelse af gaver og tjenesteydelser.

Anne Hougaard oplyser ikke, om sagerne fra denne artikel er politianmeldt.

»Banedanmark kan ikke kommentere verserende politisager eller sager, der er omfattet af Kammeradvokatens undersøgelse. Kammeradvokatens undersøgelse har netop til hensigt at vurdere, hvilke skridt der måtte kunne tages, herunder politianmeldelse. Embedsmisbrug og bestikkelse hører ikke hjemme i en offentlig styrelse, og vi vil ikke tøve med at tage yderligere personale- og politimæssige skridt, hvis der er grund til det,« skriver økonomidirektør i Banedanmark, Anne Hougaard.

Der kan være flere politianmeldelser på vej i forbindelse med undersøgelsen.

»Ethvert eksempel - som Kammeradvokaten måtte finde kan udgøre et muligt brud på straffeloven - vil blive politianmeldt, så snart forholdet er tilstrækkeligt undersøgt,« siger Anne Hougaard.

Berlingske har valgt ikke at navngive virksomheder og medarbejdere i denne artikel. Årsagen er blandt andet, at der stadig pågår en undersøgelse af de nævnte forhold, som endnu ikke er afsluttet.

FAKTA

Berlingske dækker Banedanmark

Berlingske har de senere år forsøgt at granske Banedanmark for problemer og mulige ulovligheder.

Berlingske har blandt andet beskrevet sagen om jernbaneentreprenøren Jesper Ravn. Han har de seneste ti år kæmpet en lang juridisk kamp mod den statslige jernbanevirksomhed, fordi han har følt sig chikaneret af en gruppe medarbejdere i Banedanmark, som han mener har forsøgt at køre hans virksomhed i sænk ved blandt andet at udelukke ham fra opgaver på et ulovligt grundlag.

I løbet af 2017 og 2018 kom Berlingske i kontakt med flere kilder med påstande om flere mulige ulovligheder i Banedanmark. Redaktionen forsøgte at undersøge påstandene nærmere og søgte i sommeren 2018 aktindsigt i 23 medarbejders kommunikation med eksterne virksomheder.

Berlingske har desuden afdækket, hvordan en byggeleder i Banedanmark havde et tæt forhold til flere entreprenører og hjalp en af virksomhederne med i detaljer at udarbejde tilbud på byggeopgaver.

